

Voor de serie 'De standplaats' verblijft een verslaggever lange tijd op een plek en beschrijft wat daar speelt. Zo wordt duidelijk hoe maatschappelijke ontwikkelingen en politieke besluiten in de praktijk uitwerken. Op een basisschool, bijvoorbeeld, gaat het over prestatiedruk, kinderen met een rugzakje, het grote aantal vrouwelijke leerkrachten. Of, zoals vandaag, wat de schoolkeuze van ouders bepaalt. Centraal staat basisschool De Trekvogel in IJsselstein.

Landelijk gemiddelde

De Trekvogel is een doorsnee basisschool in het midden van Nederland. De school telt 203 leerlingen en is daarmee iets kleiner dan gemiddeld. De Citoscore bedroeg dit jaar 536,6, iets boven het landelijk gemiddelde (535,9).

Openbare school

De school begon in 1990 in de toenmalige nieuwbouwwijk Achterveld in de gemeente IJsselstein bij Utrecht, als openbare school naast een rooms-katholieke en een protestants-christelijke school. Het bestuur, de stichting Robijn, bestuurt negen openbare scholen op veertien locaties in de plaatsen IJsselstein en Nieuwegein.

Soorten leerlingen

Drie leerlingen van De Trekvogel hebben een 'rugzakje'. Dat wil zeggen dat de school extra geld voor hen ontvangt wegens bijvoorbeeld een gedragsstoornis of lichamelijke beperking. Zestien leerlingen zijn van buitenlandse afkomst.

Zestien leerkrachten, bijna allemaal vrouw
Op deze school werken zestien leerkrachten, allen in deeltijd, bijna allen vrouw. Daarnaast werken er op dit moment zes stagiaires. De school heeft verder voor halve dagen een administratief medewerkster en een vrijwillige conciërge. Ouders nemen deel aan verschillende werkgroepen binnen de school.

Het schoolplein van basisschool De Trekvogel. Om twaalf uur halen ouders er hun kinderen op. Foto Maarten Hartman

Ga naar het schoolplein en proef de sfeer

Bij hun schoolkeuze laten ouders zich sterk beïnvloeden door andere ouders. Niet doen, maak zelf een keuze. En ga vooral ook op je gevoel af, zegt pedagoog De Ruiter.

Door een onzer redacteurs
IJSELSTEIN, 11 MAART. Hoewel nog altijd eenderde van de ouders het belangrijk vindt dat de school van hun kinderen aansluit bij eigen geloof of levensbeschouwing, is het aantal overige motieven voor schoolkeuze bijna onbegrensd. Het Sociaal en Cultureel Planbureau verzamelde in 2004 21 argumenten. Bovenaan staat 'goede sfeer'. Is de keus voor een basisschool wel op een rationele manier te maken? Vier vragen aan pedagoog Anne-Marie de Ruiter, auteur van *Mijn kind gaat naar school*, een gids voor ouders.

Worstelen ouders met de keuze voor een basisschool?

„Ja, want ze weten niet waar ze op af moeten gaan. Ze laten zich sterk beïnvloeden door andere ouders. Dan zie je opeens een golf in een buurt: dát is een slechte school. Als je doorvraagt naar het waarom, komt er eigenlijk geen antwoord. En ouders hebben het gevoel dat heel veel van de school afhangt. Dat is waar, maar de persoonlijkheid van het kind is natuurlijk ook bepalend.”

Wat moeten ouders volgens u doen om een verantwoorde keuze te maken?

„Op het schoolplein gaan staan. Dan krijg je gevoel voor de sfeer en het type ouders op de school. Het is ook zinvol een rondleiding te vragen, onder schooltijd, om te zien hoe het in de klassen toegaat. Verder staat er veel in de rapporten van de Onderwijsinspectie, beschikbaar op internet. Niet alleen feitelijke gegevens maar ook: is er goede zorg, is er een goed beleid tegen pesten?”

Hoe belangrijk is de Citoscore van een school, het gemiddelde van de eindtoetsen in groep 8?

„Mensen gaan daar vaak op af omdat het een van de weinige feitelijke criteria is. Maar het zegt niet zoveel. Als er allemaal kinderen van hoogopgeleide ouders op een basisschool zitten, gaan ze natuurlijk allemaal naar havo en vwo. Een school met een lagere score kan qua onderwijs beter zijn dan een school met een hogere score, omdat die in die acht jaar veel meer uit kinderen heeft gehaald.”

Wat zijn dan de belangrijkste criteria?

„Dat hangt ervan af. Voor ouders die werken, is bijvoorbeeld relevant hoe laat een school begint en uitgaat. En de mate van betrokkenheid die de school van ouders verlangt. Ouderlijke belangen mogen meespelen. Je weet niet van tevoren op wat voor school je kind het beste gedijt. Bij schoolkeuze kun je maar van weinig dingen uitgaan, behalve van jezelf.”

Ouders zoeken in school de geur uit hun eigen jeugd

Een basisschool zoeken voor je kinderen, hoe doe je dat? De meeste ouders hebben veel keuze in de buurt. Maar wie een kind met een vlekje heeft, komt niet overal binnen.

Door onze redacteur JOKE MAT

IJSELSTEIN, 11 MAART. Ouders hebben het recht hun kinderen in te schrijven op welke basisschool ze maar willen. In een straal van enkele kilometers rond hun huis kunnen ze al gauw kiezen tussen een openbare, katholieke, protestantse, dalton-, montessorien- of jenaplanschool.

Hoe vonden ouders in IJsselstein de weg naar openbare basisschool De Trekvogel? De meeste ouders hebben sinds hun eigen schooltijd nooit meer een basisschool van binnen gezien. Ze gaan op zoek naar iets wat daar in elk geval een beetje op lijkt. En dat vinden ze. „Ruik je dat?” zegt een moeder bij de kapstokken van De Trekvogel. „Die geur. Precies dezelfde als vroeger.”

„Je vergelijkt het met je eigen erva-

ring”, zegt Ralph Mesu, de vader van Lianne (3), die in mei op De Trekvogel begint. „Het moet er een beetje zo uitzien als jouw school van vroeger.” Hoewel hij niet gelovig is, had hij dat het sterkst bij de katholieke school naast De Trekvogel, een klassiek gebouw met hoge ramen. Maar daar schrok hij van het grote aantal leerlingen. „Onze dochter houdt niet van massa's. We hebben voor de kleine opzet van De Trekvogel gekozen.”

Een moeder op het plein van de katholieke school zegt dat de schoolgrootte haar juist een aanbeveling leek. Als er zoveel kinderen op zaten zou het wel een goede school zijn. En ze ging af op verhalen van andere ouders. De drukte vond ze eerst een bezwaar, nu niet meer. „Het is zo ingedeeld dat je het niet zo merkt.”

Ondanks het grote aanbod zijn er ook ouders die niets te kiezen hebben. „De Trekvogel was de enige school die mijn oudste zoon toeliet”, zegt Jolanda Heuveling, moeder van vier kinderen. Haar oudste zoon, met ADHD, zat eerder op een speciale school, maar moest daar weg. „Ze dachten dat hij wel naar een gewone basisschool kon.” Na een tijdje thuisgezet te hebben, kon hij terecht op

De Trekvogel. Later is hij toch weer naar een speciale school gegaan.

Corine Jagerman, van oorsprong katholieke, meldde haar oudste zoon min of meer automatisch aan op de katholieke school. Toen bleek hij aanleg te hebben voor autisme. „Bij de wendagen op de katholieke school werd meteen gezegd dat hij naar een speciale school moest. De Trekvogel had er geen moeite mee.”

De Trekvogel deed er volgens Jagerman alles aan haar zoon „binnenboord” te houden. Er kwam geld voor extra begeleiding. „Drie keer per week kwam er iemand in de klas die hem hielp met lezen. Hij kon goed omgaan met de kinderen, ze accepteerden hem zoals hij was. Hij is nooit gepest. Dat vond ik bijzonder, want hij is wel duidelijk anders.”

Na zes jaar is hij vorig jaar toch naar een speciale school gegaan, voor een betere voorbereiding op de middelbare school. „Hij heeft veel extra hulp nodig, vooral bij begrijpend lezen. Dat heb je tegenwoordig ook nodig bij rekenen. De school waar hij nu zit, heeft een rekenboek van 35 jaar geleden voor hem uit de kast gehaald. Rijtjes met sommen. Voor hem is dat veel beter.”

Dit bepaalt de keuze

De meest genoemde redenen van ouders voor schoolkeuze:

1. Goede sfeer
2. Lopend bereikbaar
3. Goede naam van de school
4. Aanpak past bij het kind
5. Aansluiting bij geloof of levensbeschouwing
6. Veel aandacht voor sociale vaardigheden
7. Goede voorbereiding op vervolgonderwijs
8. Veel aandacht voor leerprestaties
9. Aansluiting bij opvoeding
10. Veilige buurt
11. Naar de zin van het kind
12. Moderne leermiddelen (ict)
13. Veel aandacht voor leer- en gedragsproblemen
14. Aanwezigheid van kinderen uit de buurt
15. Aanwezigheid van vriendjes en vriendinnetjes
16. Schoon en goed onderhouden gebouw
17. Overblijfsvoorzieningen
18. Aanwezigheid kinderen met eenzelfde achtergrond
19. Veel aandacht voor creatieve vakken
20. Veel aandacht voor hoogbegaafde kinderen
21. Naschoolse opvang

Bron: SCP 2004